بسم الله الرحمن الرحيم

أزمایشگاه مهندسی نرمافزار

آزمایش شمارهی ۲

موضوع: به کارگیری اصول SOLID

ارائهدهنده: يحيى پورسلطاني

ارائه شده در تابستان ۱۴۰۳

اهداف آزمایش

در این آزمایش هدف بر آن است که دانشجویان با به کارگیری اصول SOLID در یک پروژه ی عملی ساده آشنا شوند. برای تحویل گزارش در گیتهاب می توانید از قالب زیر استفاده کنید:

https://github.com/ssc-public/Software-Engineering-Lab/blob/main/courseworks/experiments/SOLID.md

بخش اول: توضیحاتی پیرامون برنامهی داده شده

مفروضات مسئله

در ابتدا، یک برنامه ی ساده به زبان جاوا در اختیار شما قرار داده می شود. این برنامه ی خیلی ساده، شبیه سازی یک سیستم ساده ی ثبت سفارش را برای مشتریان یک رستوران انجام می دهد. مفروضات این برنامه به شرح زیر است:

- ۱. رستوران فقط ۲ نوع غذا را به قیمتهای ۲۰۰۰ و ۲۰۰۰ واحد میفروشد (که از قبل در سیستم فرض شدهاست).
 - ۲. در حال حاضر ۲ نوع روش ثبت سفارش داریم: روش حضوری و روش آنلاین.
 - ۳. در حال حاضر ۲ نوع روش برای پرداخت داریم: روش حضوری و روش آنلاین.

با توجه به این که این سیستم صرفا یک شبیه سازی را انجام می دهد، در بدنه ی هرکدام از رفتارهای مربوط به ثبت سفارش و پرداخت آن، یک عمل چاپ بر روی صفحه ی نمایش اجرا می شود.

یک سناریوی ساده از اجرای برنامه

سناریوی یک سفارش خیلی ساده به شرح زیر است:

- ۱. نام مشتری به سیستم داده میشود.
- ۲. سفارش مشتری ثبت می شود (که ثبت چندین بارهی هرکدام از دو غذا بلامانع است).
- ۳. پس از پایان دریافت سفارش (با فشردن کلید ۳) عملیات دریافت سفارش پایان می یابد و در مرحله ی بعدی، روش شبت سفارش و روش پرداخت (حضوری و یا آنلاین) تعیین می شود.

۴. در نهایت فاکتور مشتری در صفحه چاپ شده و اجرای برنامه پایان مییابد.

توضيحاتي اجمالي پيرامون ساختار برنامه

این برنامه، حاوی کلاسهای زیر است:

PaymentServices
C OnlineOrderService
OnSiteOrderService
OrderService
© Food
C Main
© Order

- ۱. کلاس Main حاوی تابع main بوده و بخش عملیاتی آن را پوشش میدهد.
- ۲. کلاس Order حاوی اطلاعاتی در خصوص سفارش مشتری است و حاوی هیچ و یا تعدادی شی از نوع Food است.
 - ۳. کلاس Food حاوی اطلاعات یک قلم غذا است.
- ب. واسط Order Service حاوی توابعی برای ثبت سفارش (آنلاین و حضوری) و نیز توابعی برای پرداخت سفارش (آنلاین و حضوری) است (در مجموع ۴ تابع دارد).
- فی مرکدام از روشهای ثبت و پرداخت سفارش یک کلاس در نظر گرفته شدهاست که واسط Order Service را برای هرکدام از روشهای ثبت و پرداخت سفارش یک کلاس در نظر گرفته شدهاست که واسط Payment Service در بستهی Payment Service قرار دارد.

بخش دوم: دستور آزمایش

آزمایش ۱: افزودن یک روش پرداخت دیگر

- ۱. بدون آن که تابعی را از واسط Payment Service حذف کنید، یک کلاس دیگر تحت نام Phone Order Service ایجاد کنید و در آن، واسط Order Service را پیادهسازی کنید.
- ۲. سپس یک تابع برای ثبت سفارش تلفنی (ورودی آن نام مشتری لست) و یک تابع برای پرداخت سفارش تلفنی (ورودی آن نام مشتری لست) و یک تابع برای ثبت سفارش تلفنی (ورودی آن مقدار کل مبلغ پرداختی سفارش است) به واسط Order Service اضافه کنید و آن را در کلاس Phone Order Service ییاده سازی کنید.
 - ۰. در بدنهی هر تابع، از یک دستور چاپ ساده بر روی صفحه نمایش استفاده کنید.

- ۴. در ادامه، سعی کنید که قابلیت سفارش تلفنی را نیز به برنامه اضافه کنید؛ یعنی کاری کنید که کاربر بتواند در قالب روش بسوم سفارش خود را ثبت کرده و پرداخت را انجام دهد.
 - ٠٠ تغییراتی را که در کد فعلی برنامه می دهید، در جدول زیر ثبت کنید و در نهایت تعداد کل تغییرات را اعلان کنید.
 - توجه: مواردی که به عنوان تغییرات باید اعلان شود شامل این موارد هستند:
 - ١. ساخت كلاس جديد
 - ۲. افزودن تابع جدید به کلاس و یا واسط (برای توابع جدید صرفا اعلام تغییر کنید)
- س. هر خطوط پیاپیای که در تابع main و برای افزودن یک قابلیت جدید اضافه می کنید. به عنوان مثال اگر سه خط را به منظور تشخیص نوع سفارش جدید اضافه می کنید، آن سه خط را در قالب یک تغییر اعلام کنید (البته جزئیات آن را در ستون شرحی کوتاه از تغییر، توضیح دهید).

شرحی کوتاه از تغییر	عنوان تغيير	محل اعمال تغييرات (كلاس/واسط)	ردیف
phone Order Payment با عنوان void افزودن یک تابع	افزودن تابع پرداخت تلفنی	Order Service	١
phone Order Payment با عنوان void افزودن یک تابع	افزودن تابع ثبت سفارش تلفتي	Order Service	۲

مجموع تعداد تغييرات:

آزمایش ۲: تحلیل و وارسی برنامه از منظر تحقق و یا عدم تحقق اصول SOLID

در خصوص این برنامهای که نوشته شده بود و شما یک قابلیت به آن اضافه کردید، بر اساس اصول SOLID موارد نقض و یا محقق شدن هر کدام از آن اصول را بیان کنید. در بیان موارد تحقق و نقض، علت تحقق و یا نقض را نیز به صورت کامل توضیح دهید.

موارد تحقق	اصل ۱
موارد نقض	Single Responsibility
موارد تحقق	اصل ۲ Open-Close Principle
موارد نقض	(OCP)

موارد تحقق موارد نقض	اصل ۳ Liskov Substitution Principle
موارد تحقق	اصل ۴ Interface Segregation Principle
موارد تحقق موارد نقض	اصل ۵ Dependency Inversion Principle

در خصوص هرکدام از موارد نقض هرکدام از اصول، یک راهکار را به منظور رفع آن مشکل ارائه داده و در جدول زیر ثبت نمایید.

راه حل پیشنهادی	علت نقض	اصل مربوطه (از اصول SOLID)

أزمايش ٣: اصلاح موارد نقض

در نهایت، بر اساس تحلیلی که انجام دادهاید و راه حلهایی که در بخش قبل ارائه کردید، کد را اصلاح کرده و بر روی ریپوزیتوری گیتهاب و در پوشهای مجزا از آزمایش قبل تصله و commit کنید. انتظار میرود که تمامی راه حلهای پیشنهادی خود را بر روی این نسخه اعمال کنید و تمامی بهبودهایی که انجام میدهید، در جداول بخش قبل موجود باشد.

آزمایش ۴: بررسی مجدد تغییرات مورد نیاز

فرض کنید که آزمایش ۱ را برای کد اصلاح شده (پس از انجام آزمایشات ۲و ۳) اجرا کردهاید.

الف) در این صورت از انجام کدام یک از تغییرات ثبت شده در جدول آزمایش ۱ معاف خواهید شد؟

ب) تعداد تغییرات مورد نیاز، چند تغییر خواهد شد؟

آزمایش ۵: جمع بندی

در این بخش، بیان کنید که از این آزمایش چه نتیجهای گرفتهاید؟ و به نظر شما به کارگیری صحیح اصول SOLID در آزمایشات ۳ و ۴ چه مزایایی را نسبت به حالتی دارد که این اصول رعایت نشدهبود؟

منابع مناسب

منابع مفید برای انجام آزمایش، به صورت گام به گام در صفحه درس قرار گرفته و توضیحات مربوط به هر یک نیز ارائه گشته.

روش تحويل

- ۱. آزمایش ۱ را انجام داده و سپس کد نوشته شدهی خود را (با رعایت محدودیتهای گفته شده در آزمایش) در یک پوشه به نام Read Me ذخیره کنید و در ریپوزیتوری آزمایش ۲ قرار دهید. موارد توضیحی بایستی در بخش Exp_01_Non_SOLID

 ریپوزیتوری قرار گیرد.
- آزمایش ۲ (که بخش تحلیلی است) در فایل Read Me مربوط به ریپوزیتوری آزمایش ۲ آورده شود (تمام جداول با فرمت داده شده و عناوین هرکدام از سوالات پرسیده شده بایستی در Read Me آورده شود).
- ۳. آزمایش ۳ که شامل بهبود است، بایستی به صورت جداگانه در پوشه دیگری به نام $Exp_03_With_solid Exp_03_with_solid Exp_03$
 - ۴. ازمایش ۴ نیز در قالب توضیحات در Read Me ریپوزیتوری اورده شود.
 - هود. آزمایش ۵ (که نتیجه گیری است) در Read Me ریپورزیتوری آورده شود. $^{\Delta}$
 - ۶. تمرین شما باید به زبان فارسی باشد در غیر این صورت تصحیح نخواهد شد.